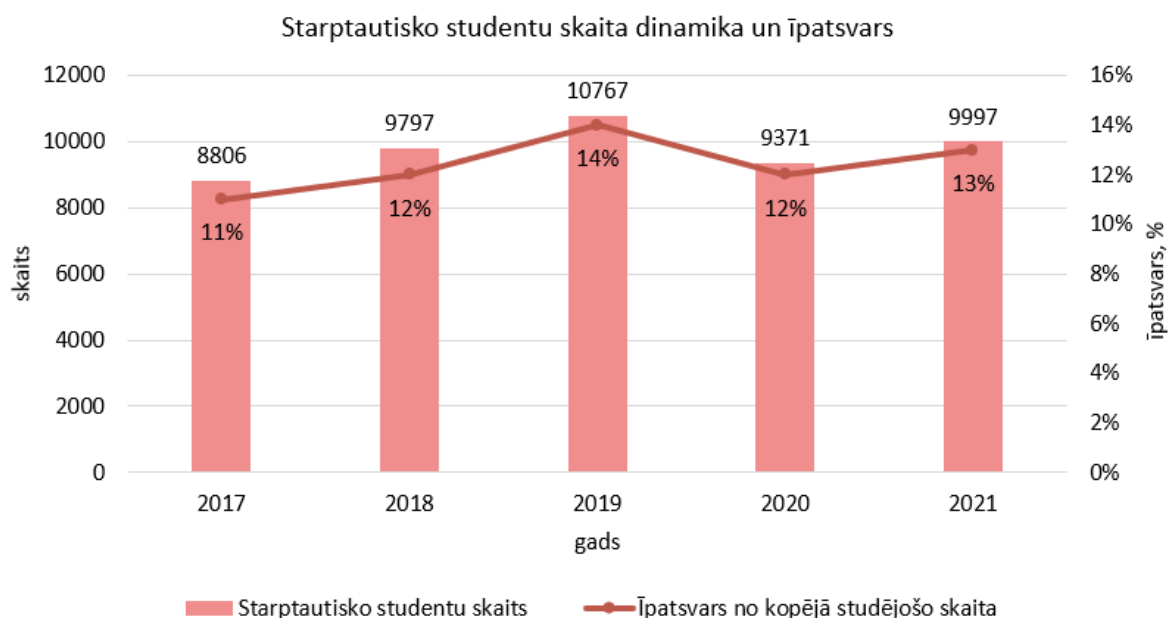

**PĀRSKATA ZIŅOJUMS RĪCĪBPOLITIKAS PILNVEIDEI
PAR STARPTAUTISKO STUDENTU MOBILITĀTI UN TĀS EKONOMISKO IETEKMI**

Pārskata ziņojums rīcībpolitikas pilnveidei par starptautisko studentu mobilitāti un tās ekonomisko ietekmi

Starptautisko studentu skaits Latvijā no 2017. līdz 2019. gadam ir palielinājies, sasniedzot 10 767 Latvijas augstskolās studējošos. 2020. gadā, iespējams, Covid-19 ietekmē Latvijā studējošo ārvalstu studentu skaits samazinājies. 2019. gadā starptautiskie studenti bija 14 % no kopējā studējošo skaita.

Baltijas valstis

2020. gada Domnīcas Certus [pētījums](#) par starptautisko studentu analīzi parāda, ka augstākās izglītības pakalpojuma eksports tiešo un netiešo piensumu rezultātā, analizējot Rīgas Stradiņa Universitātes piemēru, palielinātu Latvijas IKP par teju 100 miljoniem eiro (Spuriņš et al., 2020). Senāks [pētījums Latvijā](#) parāda, ka starptautiskie studenti kopumā ir nozīmīgs ienākumu avots Latvijas augstskolām un Latvijas ekonomikai kopumā. 2016. gada pētījums par izglītības eksporta ietekmi uz ekonomiku parādīja, ka 1 000 no jauna piesaistīti ārvalstu studenti gadā nodrošina 27 milj. EUR piensumu Latvijas tautsaimniecībai (Auers, 2016). Akadēmiskie pētījumi savukārt parāda, ka darbaspēka trūkuma kontekstā starptautiskie studenti ir uzskatāmi par nozīmīgu resursu vietējā darba tirgū. Starptautiskie studenti Latvijā galvenokārt studē sociālās zinātnes, uzņēmējdarbības vadību, medicīnu, inženierzinātnes (Chankseliani un Wells, 2019). Latvija uzskatāma par pievilcīgu galamērķi, un tā spēj piesaistīt starptautiskos studentus no dažādiem pasaules reģioniem. Latvijas augstākās izglītības studiju programmas ir pievilcīgas, un tās spēj konkurēt ar kvalitāti un visai zemām studiju un uzturēšanās izmaksām (Apsite-Berina et al., 2023). Latvijas novietojums un izglītības pieejamība, kā arī kvalitatīva izglītība angļu valodā piesaista starptautiskos studentus (Apsite-Berina et al., 2020). Salīdzinot divas lielākās starptautisko studentu grupas Latvijā, proti, studentus no Vācijas un Indijas, ir ievērojamas atšķirības viņu motīvos, izvēloties Latviju par savu studiju galamērķi, kā arī viņu nākotnes plānos. Studenti no Vācijas Latviju neizvēlējās kā prioritāti. Savukārt studenti no Indijas ir ieinteresēti kultūras pieredzē un augstu novērtē Rīgas pievilcību (Apsite-Berina et al., 2023).

Igaunijā veikts pētījums par starptautisko studentu ekonomisko ietekmi uz Igaunijas ekonomiku raksturo starptautisko studentu nodokļu ieņēmumu apjomu no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un sociālā nodokļa,

kā arī salīdzina starptautisko studentu algas un nodarbinātību, korelācijā ar vietējiem studentiem (Igaunijas statistika, 2022). Starptautiskie studenti veicina Igaunijas tautsaimniecību, strādājot gan studiju laikā, gan pēc tam. Starptautisko studentu klātbūtne var pozitīvi ietekmēt vietējo ekonomiku, palielinot tūrisma plūsmu uz Igauniju un nodrošinot papildu ieņēmumus valsts ekonomikā (Jarvis, 2020). Lai veicinātu starptautisko studentu integrāciju, Igaunijas izglītības iestādēm būtu nepieciešams investēt igauņu valodas mācību programmās un kultūras izzināšanā (Abdulai un Roosalu, 2021).

Savukārt, **Lietuvā** pētījumos analizēti izaicinājumi un priekšrocības, piesaistot starptautiskos studentus Lietuvā, uzsverot vajadzību pēc mārketinga aktivitātēm, divpusējiem līgumiem un finansiālā atbalsta aktivitātēm (Urbanovičius et al., 2016). Uzsvērti arī konkurētspējas izaicinājumi starptautiskajā augstākās izglītības tirgū. Pētnieki norāda, ka Lietuva līdz 2025. gadam plāno dubultot starptautisko studentu skaitu (Biveinytė un Dužinskas, 2018).

Citu valstu pieredze

Starptautisko studentu plūsma izraisa īstermiņa un ilgtermiņa ietekmi uz vietējo ekonomiku. Migrācija, kas saistīta ar izglītību, rada jaunas darbavietas un piesaista investorus (Rokita-Poskart un Adamska, 2022). Starptautiskie studenti saskaras ar izaicinājumiem, piemēram, pielāgošanos citai kultūrai, angļu valodas zināšanu trūkumu, finansējumu, iekļaušanos universitātes kopienā. Ieteikumi ietver nepieciešamību pēc finansiālā atbalsta un stipendiju piedāvājuma uzlabošanas un plašākām iespējām uzlabot angļu valodas prasmi (Sherry et al., 2010).

Studenti ar ārvalstu mobilitātes pieredzi pēc atgriešanās savas valsts darba tirgū saņem augstāku atalgojumu. Absolventiem, kuri izglītību ieguvuši ārzemēs, ir straujāks algas pieaugums jau karjeras sākumā. Absolventi, kuri izglītību ieguvuši ārzemēs, biežāk strādā lielās un multinacionālās kompānijās. Prakses vietas ārzemēs kopumā dod vēl lielāku atdevi nekā studiju periods ārzemēs. Kompetenču ieguvei ārvalstīs ir būtiska loma pozitīvā ienākumu paaugstināšanā (Netz un Cordua, 2021).

Starptautiskie studenti nodrošina augstākās izglītības iestāžu finansiālo ilgtspēju, kā arī sniedz zināšanas un prasmes gan zinātnē kopumā, gan, jo īpaši, inženierzinātnēs un tehnoloģijās. Turklāt starptautiskie studenti ne vien veicina rūpniecības un tehnoloģiju attīstību, bet arī pozitīvi ietekmē politiskās, sociālās, kultūras un starptautiskās tirdzniecības attiecības. Valstis un augstākās izglītības iestādes sacenšas par starptautisko studentu piesaistīšanu, tāpēc valstīm ir jāpārskata rīcībpolitika un jāveido efektīva stratēģija starptautisko studentu piesaistē (Levent, 2016).

➤ Pārskata ziņojums “Starptautisko studentu un absolventu ekonomiskā ietekme uz galamērķa valstīm”

Lgaunija

Lgaunijas Izglītības un jaunatnes lietu pārvalde (HARNO) ir Izglītības un pētniecības ministrijas valsts aģentūra, kas īsteno Lgaunijas izglītības un jaunatnes politiku. Tā popularizē Lgaunijas augstāko izglītību globālā līmenī un piedalās dažādos starptautiskos projektos visā pasaulē.

Lgaunija ir viena no veiksmīgākajām mazajām (ar iedzīvotāju skaitu, kas mazāks par 5 miljoniem) valstīm Eiropā starptautisko augstākās izglītības studentu uzņemšanā, akadēmiskajā atzišanā un izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Pēdējo 15 gadu laikā starptautisko augstākās izglītības studentu skaits Lgaunijā ir palielinājies vairāk nekā piecas reizes.

Lgaunijas valsts augstākās izglītības veicināšanas stratēģijas galvenie atslēgas vārdi ir **kvalitāte** un **nodarbinātības iespējas**. Lgaunija mudina motivētus absolventus dot ieguldījumu vietējā darba tirgū.

Starptautisko studentu ekonomiskā ietekme Lgaunijā tiek pētīta un tai pievērsta pastiprināta uzmanība. Pēdējo gadu laikā Lgaunijā tapuši vairāki pētījumi, kas veikti, lai izvērtētu starptautisko studentu ekonomisko ietekmi Lgaunijā.

2020. gadā publicētais [ziņojums](#) "Starptautiskais studentu barometrs. Starptautiskie studenti Lgaunijā" liecina, ka 2019./2020. akadēmiskajā gadā starptautisko studentu ieguldījums Lgaunijas ekonomikā bija vairāk nekā 55 miljoni eiro.

Galvenie secinājumi:

- vairāk nekā puse (56 %) starptautisko studentu Lgaunijā studiju laikā strādā, savukārt no vietējiem studentiem nodarbināti 86 %;
- starptautiskie studenti darba tirgū ir mazāk aizsargāti nekā vietējie studenti;
- pirmajā akadēmiskajā gadā pēc studiju beigām Lgaunijā strādāja 63 % starptautisko un 94 % vietējo absolventu;
- paralēli studijām starptautiskie studenti biežāk strādā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) vai inženierzinātņu, ražošanas un būvniecības, kā arī uzņēmējdarbības, administrācijas un jurisprudences jomā;
- IKT un inženierzinātņu, ražošanas un būvniecības starptautiskie absolventi biežāk nekā citi paliek strādāt Lgaunijā;
- 2021./2022. akadēmiskajā gadā starptautiskie studenti Lgaunijā samaksāja 4,6 miljonus eiro no ienākuma nodokļa un 9,4 miljonus eiro no sociālā nodokļa;
- starptautiskie absolventi visbiežāk strādāja informācijas un komunikācijas uzņēmumos, kā arī uzņēmumos, kas nodarbojas ar apstrādes rūpniecību un finanšu un apdrošināšanas darbību.

Kopumā var secināt, ka starptautisko studentu ekonomiskā ietekme Lgaunijā ir pozitīva. Starptautiskie studenti veicina Lgaunijas ekonomiku, maksājot nodokļus, strādājot vietējā darba tirgū un paliekot Lgaunijā pēc studiju beigšanas.

Somija

Somijas Valsts izglītības aģentūra ir veikusi vairākus pētījumus par starptautisko augstākās izglītības studentu ekonomisko ietekmi Somijā. Pēdējos gados Somijā ir novērojams starptautisko studentu skaita palielinājums. 2021. gadā Somijas augstākās izglītības iestādēs studēja vairāk nekā 22 000 ārvalstu studentu. Pēc studiju beigšanas vairāk nekā puse no ārvalstu absolventiem paliek Somijā un sāk strādāt. Pamatojoties uz pētījumiem, kas veikti Somijā, var secināt, ka ārvalstu studentiem ir pozitīva ietekme uz Somijas ekonomiku, jo:

- studenti sniedz pienesumu Somijas ekonomikā, maksājot studiju maksu un veicinot patēriņu;
- pēc studiju beigām tiek veidotas jaunas darba vietas Somijā;
- studenti veicina Somijas ekonomikas internacionalizāciju un starptautisko sadarbību.

Somijas valdība turpina strādāt, lai veicinātu ārvalstu studentu pieņemšanu darbā un integrāciju Somijas darba tirgū. Valdības rīcības plāns "Talantu veicināšana" paredz vairākus pasākumus, lai rūpētos par starptautisko talantu piesaisti un integrāciju Somijā.

Galvenie secinājumi:

- starptautiskie studenti sniedz ieguldījumu Somijas ekonomiskajā attīstībā;
- pēc studijām vairāk nekā puse no ārvalstu absolventiem paliek Somijā un sāk darba gaitas;
- Somijas valdība turpina strādāt, lai veicinātu ārvalstu studentu pieņemšanu darbā un integrāciju Somijas darba tirgū.

Francija

Francija ir viens no pasaulē pievilcīgākajiem starptautisko studentu galamērķiem. 2021. gadā Francijā studēja vairāk nekā 300 000 ārvalstu studentu. Campus France veiktais pētījums par starptautisko studentu ekonomisko ietekmi Francijā liecina, ka viņu ieguldījums valstij sasniedz 5 miljardus eiro. Starptautiskie studenti Francijas ekonomikai dod ieguldījumu vairākos veidos:

- mācību maksa;
- ikdienas tēriņi (pārtika un mājoklis);
- transporta pakalpojumu izmantošana;
- izklaide un tūrisms;
- nodokļi;
- vīzu un uzturēšanās atļauju izmaksas.

Pētījums arī liecina, ka starptautisko studentu klātbūtne Francijā pozitīvi ietekmē valsts starptautisko tēlu. Studenti iekļaujas Francijas kultūras un valodas telpā un ir vairāk tendēti strādāt un pēc studijām atgriezties Francijā.

Galvenie secinājumi:

- starptautiskie studenti sniedz pozitīvu ieguldījumu Francijas ekonomikā;
- viņi dod ieguldījumu dažādās tautsaimniecības nozarēs, kā arī veicina valsts starptautisko tēlu;
- Francijai ir izdevīgi turpināt piesaistīt starptautiskos studentus.

Vācija

Vācijas Akadēmiskās apmaiņas dienests (DAAD) ir pasaulē lielākā starptautiskā studentu un pētnieku apmaiņas organizācija. Tā atbalsta Vācijas augstākās izglītības iestāžu starptautisko darbību, piesaistot kvalificētus starptautiskos studentus un pētniekus, veicinot vācu valodas popularizēšanu ārzemēs un atbalstot citas valstis augstākās izglītības sistēmas veidošanā un uzlabošanā.

Vācijas universitātes un pētniecības iestādes joprojām ir ļoti populāras starptautisko studentu vidū. Saskaņā ar jaunākajiem DAAD datiem 2022./2023. gada ziemas semestrī Vācijas augstskolās mācījās aptuveni 370 000 ārvalstu apmaiņas studentu.

Starptautiskie studenti Vācijai ir ļoti svarīgi. Viņi ne tikai stiprina Vācijas augstākās izglītības un zinātnes sistēmu un visas sabiedrības internacionalizāciju, veicina pārrobežu zināšanu pārneši un sapratni starp cilvēkiem, bet Vācija arī gūst finansiālu labumu no starptautisko studentu uzturēšanās valstī, un studentu mobilitāte ir nozīmīgs veids, kā piesaistīt kvalificētus ārvalstu speciālistus vietējam darba tirgum.

2023. gadā DAAD publicēja dokumentu, kurā uzsvērts starptautisko studentu ieguldījums Vācijas darba tirgū. Tā kā Vācijai ilgtermiņa ilgtspējīgai izaugsmei ir nepieciešams augsti izglītots darbaspēks, arvien vairāk uzmanības tiek pievērsts starptautiskajiem studentiem: augsti izglītoti un mītnes valsts valodu protoši studenti ir īpaši pieprasīti. Joprojām ir daudz problēmu, lai piesaistītu piemērotus kandidātus, sagatavotu viņus studijām Vācijā, nodrošinātu sekmīgas studijas un ne mazāk svarīgi – veiksmīgi integrētu viņus vietējā darba tirgū.

No 2024. gada DAAD sāks jaunu finansēšanas programmu, kas atbalstīs Vācijas augstākās izglītības iestādes, lai:

- piesaistītu starptautiskos studentus studijām Vācijā (ieskaitot sagatavošanu studijām);
- uzlabotu starptautisko studentu studiju sasniegumus;
- integrētu starptautiskos studentus Vācijas darba tirgū;
- piesaistītu Vācijas darba tirgum starptautiskus mācītājus;
- atbalstītu starptautisko akadēmisko darbinieku tālāku kvalifikāciju, ņemot vērā Vācijas darba tirgus specifiku.

Itālija

Pētījums parāda, ka Itālija ir pievilcīgs galamērķis starptautiskajiem studentiem, jo tā piedāvā kvalitatīvu izglītību, bagātu kultūru, vēsturi un visai zemas izmaksas.

Starptautisko studentu raksturojums Itālijā:

- studenti ierodas galvenokārt no Āzijas valstīm, un vidējais vecums ir 24,5 gadi;
- galvenokārt tās ir sievietes un viņas studē maģistra grāda programmās;
- studenti galvenokārt dzīvo īrētos dzīvokļos, ikdienā pārvietojas ar sabiedrisko transportu un nemēdz ieturēt maltītes ārpus savas dzīvesvietas;
- studenti saņem stipendiju, kas vismaz daļēji sedz izdevumus.

Pētījums arī atklāj, ka starptautisko studentu klātbūtne Itālijā rada pozitīvu ietekmi ekonomikā. Stipendijas palīdz piesaistīt studentus ar zemākiem ienākumiem, un starptautisko studentu izdevumi, piemēram, izmitināšana un ēdināšana, veicina vietējo uzņēmējdarbību.

Galveni secinājumi:

- Itālijai ir jāturpina piedāvāt kvalitatīvu izglītību ar visai zemām studiju un uzturēšanās izmaksām;
- Itālijai ir jāveicina stipendiju pieejamība ārvalstu studentiem ar mazākiem ienākumiem;
- Itālijai ir jāveicina starptautisko studentu integrācija vietējā sabiedrībā.

Šie secinājumi var palīdzēt Itālijai kļūt par vēl pievilcīgāku galamērķi starptautiskajiem studentiem un gūt vēl lielāku ekonomisko labumu no viņu klātbūtnes valstī.

Nīderlande

Nīderlandes Nacionālā organizācija izglītības un pētniecības internacionalizācijai Nuffic ir veikusi pētījumu par starptautisko augstskolu absolventu uzturēšanās rādītājiem un situāciju darba tirgū Nīderlandē. Pētījums aptvēra 138 640 ārvalstu studentus, kuri absolvējuši Nīderlandes augstākās izglītības iestādes no 2006./2007. līdz 2015./2016. akadēmiskajam gadam.

Galvenie secinājumi:

- piecus gadus pēc studiju beigšanas Nīderlandē joprojām dzīvo 24 % starptautisko augstskolu absolventu;
- no absolventiem, kuri paliek Nīderlandē, ar katru gadu pēc studiju beigšanas nodarbināto īpatsvars palielinās un pēc pieciem gadiem ir 74 %;
- no tiem starptautiskajiem studentiem, kuri piecus gadus pēc studiju beigšanas vēl bija Nīderlandē, aptuveni divas trešdaļas bija absolvējuši kādu no zinātnes universitātēm;
- aptuveni 3 no 5 absolventiem, kas paliek Nīderlandē, ir sievietes;
- piecus gadus pēc studiju beigšanas 35 % absolventu, kuri ir nodarbināti, strādā Amsterdamas apkārtnē;
- Nīderlandes ekonomikā pašreizējais starptautisko augstskolu studenti (2021./2022. akadēmiskajā gadā) kopumā sniedz aptuveni 1,5 miljardus eiro.

Pētījums atklāj, ka ir vairāki priekšnosacījumi, kas var ietekmēt starptautisko augstskolu absolventu palikšanu Nīderlandē, piemēram:

- jāsniedz vairāk informācijas un ieteikumu par iesaistīšanos Nīderlandes darba tirgū, kā arī to, cik būtiski ir iegūt darba pieredzi;
- jāuzlabo izmitināšanas iespējas jaunaigiem talantīgajiem ārvalstu studentiem;
- jāsniedz ārvalstu studentiem/absolventiem plašākas iespējas apgūt holandiešu valodu.

Nuffic iesaka Nīderlandes valdībai un darba tirgus dalībniekiem īstenot iniciatīvas, lai mazinātu šķēršļus un palīdzētu palielināt starptautisko augstskolu absolventu uzturēšanās rādītājus. Starptautisko augstskolu absolventu uzturēšanās rādītāji norāda uz valsts izglītības un pētniecības kvalitāti, kā arī tās pievilcību citu starptautisko studentu un investoru vidū. Pētījuma rezultāti liecina, ka Nīderlande ir pievilcīgs galamērķis starptautiskajiem studentiem, taču ir arī vairāki priekšnosacījumi, kas varētu palīdzēt palielināt uzturēšanās rādītājus un līdz ar to veicinātu valsts ekonomisko izaugsmi un konkurētspēju.

Spānija

Spānijas Izglītības internacionalizācijas dienests (SEPIE) ir veicis pētījumu par starptautisko studentu ekonomisko ietekmi Spānijā. Pētījums bija par 2018./2019. akadēmisko gadu un ietvēra sešas starptautisko studentu kategorijas: studenti no ASV (APUNE), Erasmus+ studenti, valodas un kultūras studenti, bakalaura līmeņa studenti, maģistra līmeņa studenti.

Galvenie secinājumi:

- Spānijā ir reģistrēti 1 044 898 starptautiskie studenti, kas rada kopējo ekonomisko ietekmi 3 795 740 732 eiro vērtībā;
- maģistra līmeņa studenti ir kategorija ar vislielāko ietekmi, kam seko bakalaura līmeņa studenti, spāņu valodas studenti, ASV studenti un Erasmus+ studenti;
- visvairāk studentu ir uzņemti spāņu valodas programmās, kas veido 47 % no kopējā skaita.

Pētījums arī norāda, ka starptautiskajiem studentiem un akadēmiskajām izglītības iestādēm, kas viņus pieņem darbā, ir būtiska loma Spānijas ekonomikas un sabiedrības attīstībā.

Pētījums sniedz vairākus ieteikumus, kā Spānija varētu uzlabot starptautisko studentu piesaisti un ekonomisko ietekmi, piemēram:

- izveidot un īstenot visaptverošu starptautiskās izglītības stratēģiju;
- atvieglot starptautisko studentu uzņemšanu un uzturēšanos Spānijā;
- veicināt Spānijas kā izglītības galamērķa atpazīstamību ārvalstīs.

Pētījums par starptautisko studentu ekonomisko ietekmi ir nozīmīgs ieguldījums Spānijas starptautiskās izglītības jomā.

Apvienotā Karaliste

Apvienotā Karaliste ir viens no populārākajiem starptautisko studentu studiju galamērķiem pasaulē. 2021./2022. akadēmiskajā gadā Apvienotās Karalistes augstākās izglītības iestādēs studēja 538 615 ārvalstu studenti, kas veido 27,5 % no kopējā studentu skaita Apvienotajā Karalistē.

Ārvalstu studentu mobilitāte Apvienotās Karalistes augstākās izglītības iestādēs atstāj būtisku ietekmi uz Apvienotās Karalistes ekonomiku, jo mācību maksa un uzturēšanās izdevumi ir tik lieli, ka veido vienu no galvenajiem ieņēmumu avotiem. Doktorantūras studenti un pētnieki, kas sāk karjeru, sniedz ekonomisko labumu nozarei, jo īpaši ar pētniecības projektiem ar finansējumu, kas veicina viņu studiju jomas attīstību un stimulē iestāžu pētniecības vidi. Arī ieguldījumi akadēmiskajās aprindās un sadarbība starp Apvienotās Karalistes augstākās izglītības iestādēm un jaunuzņēmumiem dod būtisku ieguldījumu ekonomikas attīstībā.

Brexit ietekme uz starptautisko studentu skaitu Apvienotajā Karalistē ir bijusi ievērojama. Studentiem no Eiropas Savienības, kuri sāk studijas Apvienotajā Karalistē pēc Brexit pārejas perioda beigām, vairs nav tiesību uz "vietējās" maksas statusu, kas nozīmē, ka viņiem ir jāmaksā lielāka mācību maksa. Tas ir izraisījis studentu no Eiropas Savienības valstīm skaita samazināšanos Apvienotajā Karalistē.

Tomēr Apvienotās Karalistes augstākās izglītības nozare turpina piesaistīt studentus no visām pasaules daļām. 2021./2022. akadēmiskajā gadā vērojams starptautisko studentu skaita palielinājums no Ķīnas, Indijas un Nigērijas.

Amerikas Savienotās Valstis

Saskaņā ar Starptautiskās izglītības institūta (IIE) un ASV Valsts departamenta Izglītības un kultūras lietu biroja 2021./2022. gada ziņojumu par starptautisko izglītības apmaiņu Amerikas Savienotajās Valstīs (ASV) studēja 948 519 starptautiskie studenti. Tas ir par 4 % vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Starptautisko studentu skaits ASV ir palielinājies kopš 20. gs. 60. gadu beigām. 2021./2022. gadā starptautiskie studenti veidoja 5 % no visiem ASV koledžās un universitātēs studējošajiem. Starptautisko studentu skaita pieaugumu ASV veicina vairāki faktori, tostarp:

- ASV izglītības kvalitāte;
- ASV kultūras daudzveidība;
- ASV ekonomiskās situācijas pievilcība.

Starptautisko studentu ieguldījums ASV ekonomikā ir ievērojams. 2021./2022. gadā starptautiskie studenti ASV ekonomikā ieguldīja 33,8 miljardus ASV dolāru. Tas radīja vai atbalstīja vairāk nekā 335 423 darbavietas. Starptautiskie studenti ASV arī veicina zinātnisko un tehnoloģisko pētniecību, sniedz starptautisku perspektīvu un veido ilgtermiņa biznesa attiecības. Starptautisko studentu izdevumi ASV ekonomikā ietekmē vairākas jomas, tostarp:

- izglītības pakalpojumi – starptautiskie studenti maksā mācību un uzturēšanās maksu, un citas izdevumus ASV koledžām un universitātēm;
- iepirkšanās – starptautiskie studenti iepērkas ASV veikalos un tirdzniecības centros
- ēdināšana – starptautiskie studenti apmeklē sabiedriskās ēdināšanas iestādes;
- transports – starptautiskie studenti izmanto ASV sabiedrisko transportu un īrē automašīnas.

Starptautisko studentu ieguldījums ASV ekonomikā ir pozitīvs. Tas veicina ekonomisko izaugsmi, rada darbavietas un veicina starptautisko sadarbību. Starptautiskie studenti ASV sabiedrībā iezīmē starptautiskas attīstības perspektīvu. Starptautisko studentu klātbūtne palīdz ASV studentiem iepazīties ar citām kultūrām un valodām, kā arī veicina izpratni un sadarbību starp dažādām kultūrām.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

- Abdulai, M., & Roosalu, T. (2021). Contemporary mobility decisions of African international graduates in Estonia: Motives and integration perspectives. *Human arenas*, 4, 440-457.
- Apsite-Berina, E., Robate, L. D., Berzins, M., Burgmanis, G., & Krisjane, Z. (2023). International student mobility to non-traditional destination countries: evidence from a host country. *Hungarian Geographical Bulletin*, 72(2), 133-146.
- Apsite-Berina, E., Robate, L. D., Krisjane, Z., & Burgmanis, G. (2020, May). The geography of international students in Latvia's higher education: prerogative or 'second chance'. In *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference* (Vol. 6, pp. 511-520).
- Auers, D., & Gubins, S. (2016). Augstākās izglītības eksporta ekonomiskā nozīme un ietekme Latvijā. Retrieved Jan, 11, 2018.
- Spurins, U., Auers, D., & Baumanis, T. (2020). RSU un augstākās izglītības eksports. *Certus*. Retrieved from <http://certusdomnica.lv/reports/rsu-un-augstakas-izglitibas-eksports/>
- Biveinytė, S., & Dužinskas, R. (2018). Evaluation and drives of international student mobility across European Union countries. *Socialinis ugdymas*, (2), 79-92.
- Chankseliani, M., & Wells, A. (2019). Big business in a small state: Rationales of higher education internationalisation in Latvia. *European Educational Research Journal*, 18(6), 639-655.
- Elina, Apsite-Berina., Liga, Daniela, Robate., Maris, Berzins., Zaiga, Krisjane. (2023). Experiences of International Students in Latvia: The Case of India and Germany. *Discourse and Communication for Sustainable Education*, doi: 10.2478/dcse-2023-0009
- International Student Barometer 2019. International students in Estonia and the world: satisfaction of international students. The decision making process. Marketing channels. Arrival. Learning. Support structures. Living situation. Economic impact.
- Jarvis, J. (2020). 'Study in Estonia': the strategic implications of hosting international students on Estonia's tourism economy. *Journal of Baltic Studies*, 51(2), 261-274.
- Levent, F. (2016). The economic impacts of international student mobility in the globalization process. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3853-3870.
- Netz, N., & Cordua, F. (2021). Does studying abroad influence graduates' wages? A literature review. *Journal of International Students*, 11(4), 768-789.
- Rokita-Poskart, D., & Adamska, M. (2022). Local Labour Market Outcomes of Educational Migration. *Management*, 26(2).
- Sherry, M., Thomas, P., & Chui, W. H. (2010). International students: A vulnerable student population. *Higher education*, 60, 33-46.
- Urbanovič, J., Wilkins, S., & Huisman, J. (2016). Issues and challenges for small countries in attracting and hosting international students: the case of Lithuania. *Studies in Higher Education*, 41(3), 491-507.

INFORMĀCIJA PAR AUTORIEM:

Projekta "Jauni risinājumi demogrāfijas un migrācijas procesu izpētei latviskas un eiropiskas zināšanu sabiedrības attīstībai" (DemoMigPro) zinātniskā komanda. Projekta nr. VPP-LETONIKA-2021/4-0002, Izp-2024/1-0556.

Projekta mājaslapa: demomigpro.lu.lv